

Projekt

z dnia 14 grudnia 2017 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY W DOBRONIU**

z dnia 28 grudnia 2017 r.

**w sprawie uchwalenia „Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy
Dobroń na lata 2018-2019”**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r., poz. 1875) oraz art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2017 r., poz. 783, poz. 1458) – **Rada Gminy w Dobroniu uchwala, co następuje:**

§ 1. Uchwala się „Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Dobroń na lata 2018-2019” w wersji stanowiącej załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dobroń.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą **od dnia 1 stycznia 2018 r.**

Załącznik do Uchwały Nr
Rady Gminy w Dobroniu
z dnia 28 grudnia 2017 r.

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII dla GMINY DOBRÓŃ na lata 2018-2019

WSTĘP

W oparciu o art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2017 r., poz. 783 ze zm.) został opracowany Gminny program Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Dobroń na lata 2018-2019, zwany dalej „Gminnym Programem”.

Gmina jako jednostka samorządu terytorialnego ma za zadanie m.in. realizację działań zawartych w ramach gminnego programu przeciwdziałania narkomanii.

Zadanie to, ma być realizowane w postaci „Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii”, uchwalanego przez Radę Gminy oraz finansowane z dochodów z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Zadanie to w szczególności obejmuje:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

CELE PROGRAMU

Cel strategiczny

Wydłużenie życia w zdrowiu, poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia ludności oraz zmniejszenie nierówności społecznych w zdrowiu.

ZADANIA STRATEGICZNE

Zapobieganie wszelkiego rodzaju uzależnieniom poprzez ograniczanie ich dostępności.

1. Podejmowanie działań ukierunkowanych na profilaktycznych programach informacyjnych i edukacyjnych.
2. Zwiększenie liczby osób, które będą korzystać z profesjonalnej pomocy psychospołecznej i prawnej.
3. Współpraca z podmiotami, które pomagają w rozwiązywaniu problemów narkomanii.

Cel operacyjny

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.

Diagnoza zjawiska narkomanii na terenie gminy Dobroń.

Badania zostały przeprowadzone w Szkole Podstawowej w Dobroniu w listopadzie 2017 roku. Została nimi objęta określona liczba uczniów. W charakterystyce badanych osób ujęto następujące cechy: płeć oraz wiek. Środowisko badawcze liczyło 58 osób. Większość ankietowanych stanowiły dziewczęta 56,90%, chłopcy – 43,10%. W ankiecie wzięły udział uczniowie w wieku od 11-15 lat.

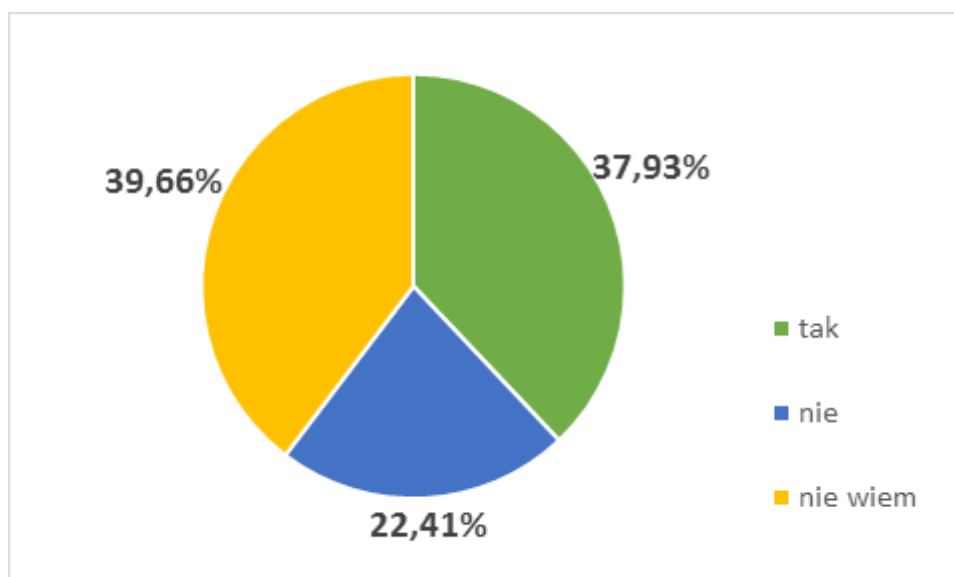
Grupa uczniów została poinformowana o celu badania oraz sposobie wykorzystania wyników. Kwestionariusz zawierał pytania dotyczące problemu zażywania narkotyków, rodzaju substancji psychoaktywnych, miejsca próbowania oraz kwestii jego profilaktyki.

W wyniku analizy ankiety można stwierdzić, że 100 % respondentów nie miało kontaktu ze zjawiskiem narkomanii oraz nigdy tego nie próbowało.

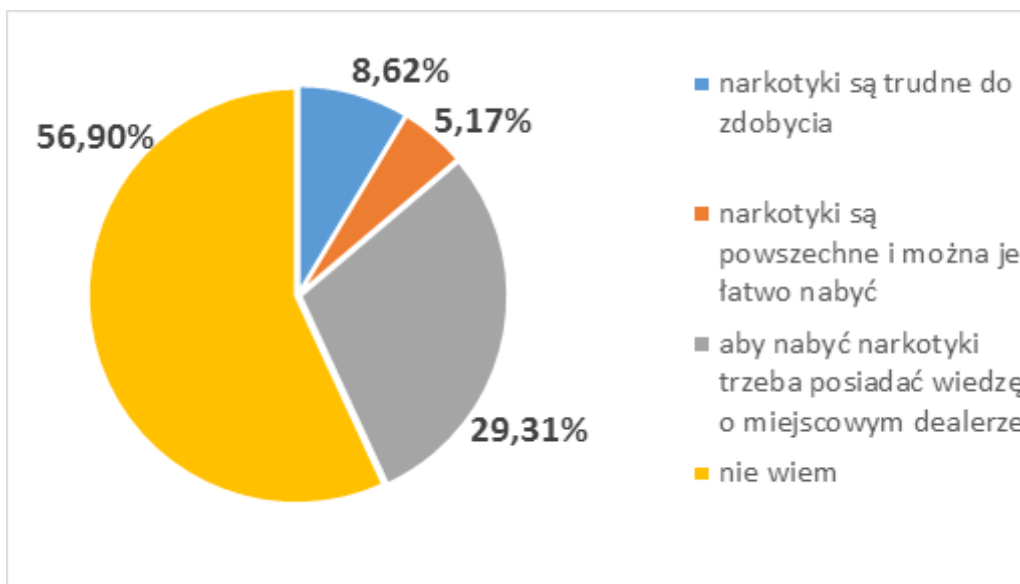
Źródło: Opracowanie własne.

Badani uczniowie zapytani o zauważalność problemu narkomanii w ich otoczeniu odpowiedzieli, że według 37,93 % osób ten problem jest zauważalny, 22,41 % osób nie zauważało pytanego problemu w swoim otoczeniu, natomiast 39,66 % osób nie potrafiło odpowiedzieć na pytanie.

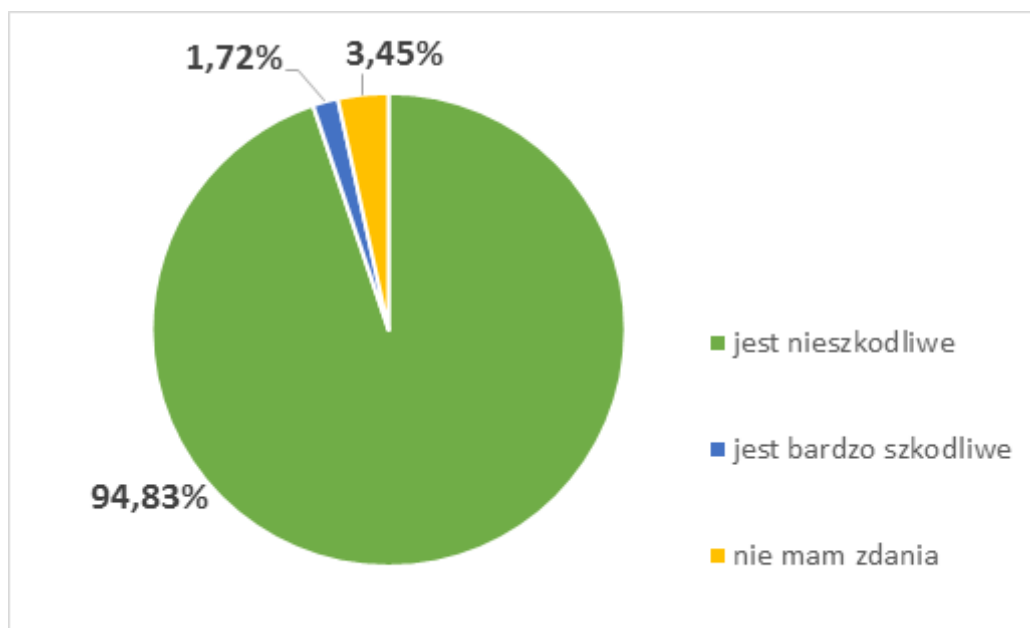
Źródło: Opracowanie własne.

Na pytanie o dostępność narkotyków w otoczeniu uczniów 8,62 % wyraziło zdanie, że narkotyki są trudne do zdobycia, 5,17 %, że narkotyki są powszechne i można je łatwo nabyć, 29,31 % uważa, że aby nabyć narkotyki trzeba posiadać wiedzę o miejscowym dealerze oraz 56,90 % nie miało zdania na ten temat.

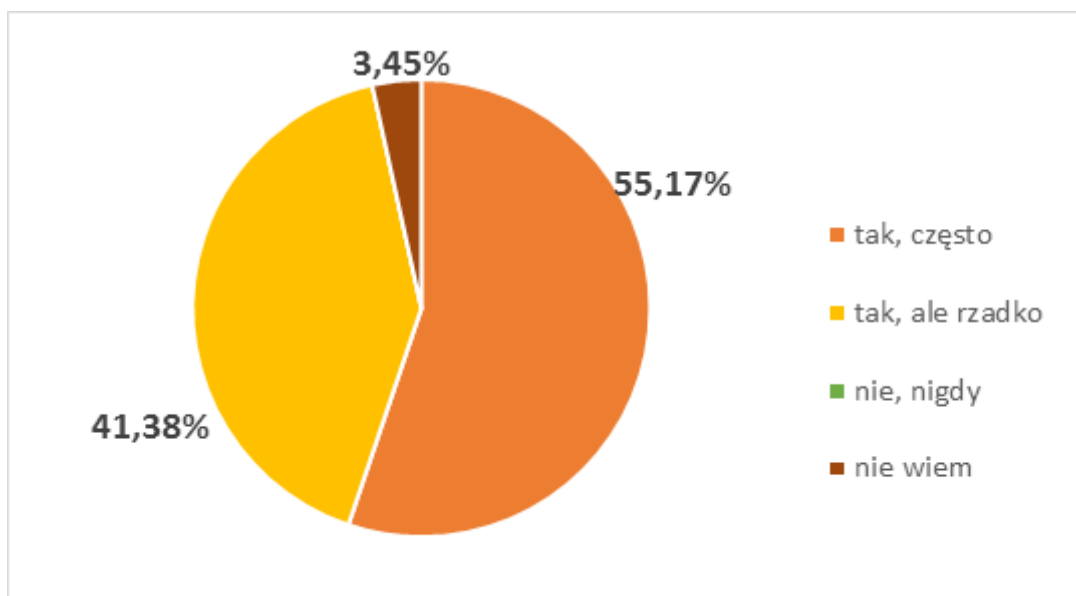
Źródło: Opracowanie własne.

Ankietowani w 94,83 % uważają, że zażywanie narkotyków jest bardzo szkodliwe, w 1,72 % za nieszkodliwe, a 3,45 % nie ma zdania na zadane pytanie.

Źródło: Opracowanie własne.

Na pytanie, czy w szkole były organizowane programy profilaktyczne przeciw narkotykom 55,17 % uczniów potwierdziło, że często, 41,38 % potwierdziło z informacją, że rzadko, 3,45% uczniów nie wie czy były organizowane programy profilaktyczne.

Źródło: Opracowanie własne.

W latach 2016-2017 na terenie gminy Dobroń:

W Zespole Szkół im ks. Jana Długosza (klasy gimnazjalne) przeprowadzona została ankieta nt. "Czy lubisz swoją szkołę", gdzie w części II były zawarte pytania dotyczące dopalaczy i narkotyków oraz innych środków odurzających.

W szkole realizowane są wytyczne z programu "Bezpieczna i przyjazna szkoła", w ramach podjętych działań zrealizowano Szkolne Dni Profilaktyki pt. „Nie zmarnuj swojego życia”, podczas których szeroko omawiano problematykę uzależnień. Młodzież miała możliwość spotkania i uczestniczenia w warsztatach prowadzonych przez zaproszonych gości zajmujących się profilaktyką uzależnień.

We współpracy z KPP w Pabianicach oraz Strażą Miejską miasta Pabianic zostały przeprowadzone spotkania dla uczniów gimnazjum oraz dla rodziców i nauczycieli nt. „Odpowiedzialność nieletnich w świetle obowiązującego prawa. Dopalacze,” „Agresja i przemoc. Jak reagować?”, „Mapa zagrożeń”, „Zasady postępowania na wypadek wtargnięcia napastnika na teren placówki”.

Uczniowie wzięli udział w konkursach profilaktycznych:

- 1) „Dopalacze kradną życie” (spot)
- 2) „Próbujesz, ryzykujesz.

Treści profilaktyczne i wychowawcze poruszane są podczas spotkań indywidualnych z uczniami przejawiającymi skłonności z zakresu demoralizacji i przestępczości (karty czynności ucznia, kontrakty) oraz na zajęciach z wychowawcą i pedagogiem (wynika to z planów wychowawczych klasy).

Podmiotami uczestniczącymi w realizacji zamierzonych celów Gminnego Programu są:

- 1) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 2) Pełnomocnik Wójta do spraw profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom;
- 3) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobroniu;
- 4) inne podmioty w szczególności: instytucje, organizacje, osoby fizyczne, szkoły i inne placówki oświatowe, które realizują zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii we współpracy z Pełnomocnikiem Wójta do spraw profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom.

Zadania wymienione w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii będą realizowane w następujący sposób:

I. *Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.*

Uzależnienie od narkotyków (środków odurzających, substancji psychoaktywnych) to choroba postępująca, nieuleczalna i śmiertelna. Do najczęstszych objawów należą:

- a) pojawiające się zmiany zachowania, wahania nastroju i aktywności (stan nadmiernego pobudzenia i nadmiaru energii zamienia się w stan zobojętnienia i niechęci do wszelkiej aktywności);
- b) chwilowe napady agresji i złości;
- c) ucieczki z domu, tajemnicze nagłe wyjścia;
- d) naśladowanie osób ze świata subkultur;
- e) izolowanie się od bliskich i znajomych.

Główną metodą leczenia uzależnień jest terapia. Wyróżniamy trzy formy terapii, które mają potwierdzoną skuteczność. Jest to **terapia substytucyjna, terapia ukierunkowana na abstynencję oraz terapia poznawczo-behawioralna.**

Terapia substytucyjna polega na podawaniu doustnych preparatów przepisywanych przez lekarza, a mających zastąpić dożylnie narkotyki, które przynoszą takie same efekty farmakologiczne. Podawanie powyższego preparatu likwiduje przyzwyczajenie fizyczne organizmu oraz zmniejsza ryzyko przenoszenia chorób związanych z używaniem brudnych igieł. Terapia tego rodzaju odbywa się w sposób kontrolowany w specjalistycznym ośrodku ambulatoryjnym i wymaga długotrwałego leczenia. Chory jest w dalszym ciągu uzależniony od narkotyku, lecz jest on mniej szkodliwy i podawany pod nadzorem lekarza.

Terapia ukierunkowana na abstynencję to metoda opierająca się na całkowitym odstawieniu wszelkiego rodzaju środków psychotropowych. Preferowana jest dla osób wykazujących słabsze uzależnienie fizyczne oraz mających trudności w nawiązywaniu kontaktów międzyludzkich. Do rodzaju tego terapii niezbędna jest silna motywacja do odcięcia od nałogu.

Terapia poznawczo-behawioralna kierowana jest do osób chcących się uczyć. Przebieg leczenia polega na rozpoznawaniu sytuacji przez pacjenta, które prowadzą do powtórnego sięgnięcia po używkę, jak również do pokonania tej pokusy. Zaletami opisywanej terapii są zdecydowanie szybsze efekty jej działania oraz wszechstronność. Stosowana jest do leczenia indywidualnego, a także dla grup terapeutycznych.

Pacjenci korzystający z terapii dążą do następujących celów:

- umiejętność radzenia sobie z „głodem” związanym z uzależnieniem,
- motywacja do leczenia i abstynencji,
- poprawa stanu zdrowia fizycznego i psychicznego.

W latach 2018-2019 Gmina będzie realizowała następujące działania:

- 1) prowadzenie specjalistycznego punktu konsultacyjnego w ramach terapii indywidualnej i grupowej;
- 2) organizacja spotkań, dotyczących narkomanii, przemocy i agresji z przedstawicielami gminy, specjalistą uzależnień;
- 3) współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz Zespołem Interdyscyplinarnym w zakresie rozpoznawania zjawiska przemocy;
- 4) współpraca z placówkami uzależnień oraz podstawowej opieki zdrowotnej.

II. *Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej.*

Z problemem uzależnienia od narkotyków borykają się nie tylko osoby mające z tym problem, ale zarówno rodzina, partnerzy oraz przyjaciele. Przeżywają oni stany przygnębienia, stresu, lęku i bezradności. Kolejnym z zagrożeń może być również nieprawidłowo funkcjonująca rodzina, w której rodzice nie potrafią przekazać dzieciom prawidłowych wzorców do naśladowania, w niewielkim stopniu lub w ogóle nie interesują się sprawami dziecka oraz nie zapewniają silnej więzi uczuciowej. Dzieci w takich rodzinach czują się niepotrzebne i niechciane. Wówczas szukają wzorców poza rodziną, w grupie, w której mogą się odnaleźć, która je zaakceptuje i da im oparcie poprzez branie narkotyków.

Realizacja zadań w latach 2018-2019 odbywać się będzie poprzez:

- 1) prowadzenie dla mieszkańców Gminy Dobroń nieodpłatnych porad psychologicznych, oraz prawnych z zakresu uzależnień narkomanii;
- 2) udzielanie informacji osobom uzależnionym i ich rodzinom na temat placówek oraz publicznych ośrodków zamkniętych, zajmujących się tymi problemami.

III. *Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.*

Zjawisko uzależnienia od środków odurzających wśród dzieci i młodzieży jest w dzisiejszych czasach dość popularne. Środki te są coraz bardziej dostępne na rynku. Dzieci oraz nastolatki sięgają po narkotyki w celach poszukiwania nowych przygód, odczucia przyjemności, poczucia wolności. Substancje psychoaktywne na krótką chwilę odrywają od kłopotów i rzeczywistości. W środowisku szkolnym sięganie po narkotyki uznawane jest jako wyróżnienie z otoczenia, zaimponowanie grupie rówieśników. Poprzez częste rozmowy, ankiety szkoła powinna poznawać skalę problemu uzależnień od środków odurzających. Nauczyciel mający autorytet i zaufanie uczniów, z którymi jest on związany, może wiele uczynić dla ich rozwoju i przyszłego funkcjonowania w świecie. Szkoła powinna stworzyć uczniom więcej okazji do rozwoju moralnego, więcej zaangażowania i zainteresowania, udzielać pomocy w odnajdywaniu sensu życia. Jeśli dzieci nie są akceptowane ani w rodzinie, ani w szkole, to szukanie akceptacji może znaleźć uwięczenie w grupie biorącej środki odurzające.

Realizacja profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej skierowanej do dzieci i młodzieży, zamieszkałych na terenie Gminy, to przede wszystkim:

- 1) podejmowanie działań skierowanych do rodziców oraz młodzieży w celach informacyjnych, edukacyjnych w formie ulotek, broszur;
- 2) organizowanie pogadanek oraz mityngów profilaktyczno-edukacyjnych promujących zdrowy tryb życia mieszkańców Gminy Dobroń.

IV. *Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.*

Do zadań na terenie Gminy należeć będzie:

- 1) współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Dobroniu oraz Komendą Powiatową Policji w Pabianicach w obszarze przeciwdziałania narkomanii;
- 2) rozpowszechnianie informacji dotyczących instytucji i miejsc, gdzie jest możliwość skorzystania z bezpłatnej pomocy psychologicznej za pomocą informatorów lub ulotek.

V. Pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Pojęcie wykluczenia społecznego najczęściej kojarzone jest z występowaniem ubóstwa, ale nie są to pojęcia tożsame. Ubóstwo nie musi warunkować wykluczenia społecznego, a wykluczenie społeczne nie zawsze wiąże się z ubóstwem. Na wykluczenie społeczne najczęściej wpływa wiele czynników, takich jak: nałogi (alkoholizm, narkomania), ubóstwo, zaburzenia psychiczne, bezrobocie. Wykluczenie społeczne dotyczy wiele różnych grup społecznych. Wśród nich wymienia się m.in. dzieci i młodzież ze środowisk zaniedbanych, dzieci wychowujące się poza rodziną biologiczną, ofiary patologii życia rodzinnego, w tym przemocy w rodzinie. Natomiast do przyczyn powstawania zjawiska ubóstwa można zaliczyć: małą zaradność i aktywność ludzi, niechęć do wykonywania pracy, niskie kwalifikacje oraz patologie społeczne, takie jak narkomania, czy alkoholizm.

Pomoc społeczna ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne zasoby i możliwości. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie sytuacjom, które mogą skutkować wykluczeniem społecznym, przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin w trudnej sytuacji i ich integracji ze środowiskiem.

Podstawowym aktem prawnym określającym organizację pomocy społecznej, zadania w zakresie pomocy społecznej, rodzaje świadczeń z pomocy społecznej oraz zasady i tryb jej udzielania jest ustawa z dnia 12.03.2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2017 r., poz. 1769 z późn. zm.). Ustawa stanowi, iż pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, alkoholizmu, narkomanii.

W ramach tego obszaru w latach 2018-2019 realizowane będą następujące działania:

- 1) pomoc finansowa osobom uzależnionym i ich rodzinom ze strony Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobroniu;
- 2) praca socjalna prowadzona na rzecz osób i rodzin dotkniętych problemem uzależnienia od narkotyków;
- 3) objęcie wsparciem psychologicznym w Punkcie Wsparcia Interwencyjno-Psychologicznego, działającego przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Dobroniu.